

SPIS TREŚCI

1. Rozwój dzieci i młodzieży	23
<i>Marian Krawczyński</i>	
Rozwój dziecka. Diagnostyka auksologiczna	23
Czynniki rozwoju	23
Rozwój dziecka do 7 rż.	25
Okres szkolny. Dojrzewanie płciowe	27
Dojrzewanie płciowe dziewcząt	28
Dojrzewanie płciowe chłopców	30
Diagnostyka auksologiczna	31
Pojęcie normy w auksologii	31
Diagnostyka auksologiczna w praktyce	37
Metody oceny rozwoju fizycznego	39
Tabele norm	39
Siatki centylowe	40
Wskaźniki proporcji	48
Profile rozwoju. Morfogramy	49
Wskaźniki składu ciała	49
Wiek biologiczny (rozwojowy)	49
Wskaźniki biochemiczne	53
Inne mierniki zdrowia i rozwoju	53
2. Rozwój psychiczny dziecka	55
<i>Irena Obuchowska</i>	
Rozwój psychiczny dzieci i młodzieży	55
Wczesne dzieciństwo	55
Średnie dzieciństwo	57
Późne dzieciństwo	58
Adolescencja	59
Choroba sieroca	60
Dziecko karane biciem	62

3. Badanie kliniczne dziecka	64
<i>Maciej Kaczmarek, Jolanta Wasilewska</i>	
Semiotyka i badanie kliniczne dziecka	64
Semiotyka	64
Terminologia	64
Odrębności wywiadu pediatrycznego	65
Badanie podmiotowe (wywiad)	65
Badanie przedmiotowe (fizykalne) dziecka – techniki badania	66
Oglądanie (obserwacja) dziecka	67
Badanie dotykiem (palpacja)	74
Opukiwanie	77
Osluchiwanie	79
Pomiary antropometryczne	82
4. Jakość życia i promocja zdrowia	84
<i>Bogusław Pawlaczyk, Zofia Drózd, Renata Adamska, Agnieszka Lewicka-Rabska</i>	
Jakość życia dzieci z chorobami przewlekłymi	84
<i>Bogusław Pawlaczyk, Zofia Drózd</i>	
Zagadnienia jakości życia	84
Geneza pojęcia jakości życia	84
Definicje jakości życia	85
Subiektywne i obiektywne komponenty jakości życia	87
Jakość życia a wymiar zdrowia	88
Sposoby pomiaru jakości życia	88
Zastosowanie testów jakości życia w dyscyplinach medycznych	89
<i>Zofia Drózd, Renata Adamska</i>	
Znaczenie badań nad jakością życia związaną ze zdrowiem	89
Badanie jakości życia w pediatrii na przykładzie astmy oskrzelowej oraz cukrzycy	91
Promocja zdrowia	95
<i>Agnieszka Lewicka-Rabska</i>	
5. Żywnienie dzieci zdrowych	100
<i>Mieczysława Czerwionka-Szaflarska</i>	
Żywnienie niemowląt, dzieci i młodzieży	100
Żywnienie niemowląt	101
Karmienie naturalne	101
Karmienie sztuczne	108
6. Pierwiastki śladowe i witaminy	113
<i>Jacek Zachwieja</i>	
Rola pierwiastków śladowych i witamin w rozwoju dzieci i młodzieży	113
Pierwiastki śladowe	113

Witaminy	113
Krzywica	119
Krzywica witamino-D-zależna	119
Krzywica witamino-D-oporna	121
7. Zaburzenia odżywiania dzieci i młodzieży	122
<i>Andrzej Rajewski</i>	
Zaburzenia odżywiania	122
Jadłowstręt psychiczny	122
Epidemiologia	122
Etiologia i patogeneza	123
Obraz kliniczny i przebieg	124
Rozpoznanie różnicowe	125
Leczenie	126
Żarłoczność psychiczna	126
Epidemiologia	127
Etiologia i patogeneza	127
Obraz kliniczny i przebieg	128
Rozpoznanie różnicowe	129
Leczenie	130
8. Stomatologia dziecięca	132
<i>Maria Borysewicz-Lewicka, Tamara Pawlaczyk-Kamieńska, Joanna Chłapowska, Karina Pawlaczyk</i>	
Uzębienie	132
<i>Maria Borysewicz-Lewicka, Tamara Pawlaczyk-Kamieńska</i>	
Staw skroniowo-żuchwowy	135
Ślina	136
Zaburzenia rozwojowe zębów	136
<i>Maria Borysewicz-Lewicka, Joanna Chłapowska</i>	
Zaburzenia liczby zębów	136
Zaburzenia budowy anatomicznej zębów	137
Zaburzenia mineralizacji tkanek zębów	137
Przebarwienia zębów	138
Próchnica zębów	140
<i>Maria Borysewicz-Lewicka, Joanna Chłapowska</i>	
Leczenie ortodontyczne. Aparaty ortodontyczne	142
<i>Maria Borysewicz-Lewicka, Karina Pawlaczyk</i>	
Aparaty ruchome	144
Aparaty stałe	146
9. Genetyka	149
<i>Anna Latos-Bieleńska</i>	

Genetyka kliniczna	149
Zagadnienia genetyki w pediatrii	150
Rodzaje chorób uwarunkowanych genetycznie	150
Konsultacja genetyczna i poradnictwo genetyczne w pediatrii	158
Szczególne problemy genetyki klinicznej w pediatrii	165
Diagnostyka prenatalna chorób genetycznych	167
Cele diagnostyki prenatalnej	168
Metody diagnostyki prenatalnej	169
Podsumowanie	171
 10. Etyka personalistyczna	 172
<i>Paweł Bortkiewicz</i>	
Etyczne aspekty diagnostyki prenatalnej w świetle etyki personalistycznej	172
Specyfikacja ze względu na stosowaną metodykę	173
Specyfikacja ze względu na ryzyko wykonywanych badań	173
Podział ze względu na stopień rozwoju płodu	174
Terapeutyczne znaczenie diagnostyki prenatalnej	174
Kwestie dyskusyjne związane z diagnostyką prenatalną	175
 11. Neonatologia	 178
<i>Janusz Gadzinowski, Marta Szymankiewicz</i>	
Neonatologia – wybrane zagadnienia	178
Adaptacja noworodka do życia pozamacicznego	178
Zmiany w układzie oddechowym	178
Zmiany w układzie krążenia	179
Czynność ośrodkowego układu nerwowego	180
Termoregulacja	182
Zasady opieki nad noworodkiem	183
Postępowanie z noworodkiem na sali porodowej	183
Resuscytacja noworodka	185
Ocena dojrzałości	186
Badanie noworodka	186
Profilaktyka okresu noworodkowego	189
Karmienie naturalne	189
Patologia okresu noworodkowego	191
Niedotlenienie okołoporodowe	191
Wcześnieństwo	192
Hipotrofia wewnątrzmaciczna	193
Noworodek matki chorej na cukrzycę	194
Żółtaczkę okresu noworodkowego	195
Choroba hemolityczna spowodowana konfliktem serologicznym	196
Zespół zaburzeń oddychania	196
Dysplazja oskrzelowo-płucna	197
Zespół aspiracji smółki	198
Zespoły ucieczek powietrza	199

Przetrwali przewód tętniczy	200
Wrodzone wady serca	200
Martwicze zapalenie jelit	201
Krwawienia do komór mózgu	202
Zakażenia noworodka	202
Zakażenia z grupy TORCH	203
Retinopatia wcześniaków	204
12. Choroby metaboliczne	205
<i>Ewa Pronicka</i>	
Wrodzone wady metabolizmu	205
Najczęściej występujące objawy kliniczne i biochemiczne chorób metabolicznych	205
Skrining selektywny w kierunku chorób metabolicznych	207
Ogólne zasady leczenia chorób metabolicznych	210
Poradnictwo genetyczne w chorobach metabolicznych	210
Wybrane choroby metaboliczne	211
Galaktozemia	213
Glikogenozy wątrobowe	213
Fenylketonuria	213
Choroba syropu klonowego	214
Hiperglicynemia nieketotyczna	214
Acyduria metylomalonowa (MMA), propionowa (PA), izowalerianowa (IVA)	214
Hiperamonemie wrodzone	215
Zaburzenia beta-oksydacji kwasów tłuszczowych (MCAD, LCHAD)	215
Rodzinna hipercholesterolemia	216
Choroby mitochondrialne (pierwotna kwasica mleczanowa)	216
Mukopolisacharydozy	217
Choroba Gauchera	217
Leukodystrofia metachromatyczna	217
Cystynoz	218
Zespół Zellwegera (zespół mózgowo-wątrobowo-nerkowy)	218
Adrenoleukodystrofia sprzężona z chromosomem X (ALD-X)	218
Choroba Canavan	219
Choroba Lescha-Nyhana	219
Choroba Wilsona	219
Mukowiscydoza	220
Wrodzona porfiria erytropoetyczna	220
Wrodzone zaburzenia glikozylacji (CDG)	221
Zespół Smitha-Lemliego-Opitza (SLO)	221
13. Układ oddechowy	222
<i>Anna Bręborowicz, Jerzy Alkiewicz</i>	
Choroby układu oddechowego	222
<i>Anna Bręborowicz</i>	

Rozwój układu oddechowego	222
Rozwój układu oddechowego w okresie życia wewnątrzmacicznego	222
Rozwój układu oddechowego po urodzeniu	223
Odrębności budowy i czynności układu oddechowego u dzieci	223
Diagnostyka ogólna chorób układu oddechowego	224
Wady wrodzone układu oddechowego	224
Ostre zapalenie oskrzeli	225
Przewlekłe i nawracające zapalenia oskrzeli	226
Obturacyjne zapalenie oskrzeli	226
Zapalenie oskrzelików	227
Zapalenia płuc	228
Podziały	228
Charakterystyka kliniczna	228
Diagnostyka zapaleń płuc	230
Leczenie zapaleń płuc	230
Astma oskrzelowa	230
Czynniki ryzyka rozwoju astmy	231
Charakterystyka kliniczna	231
Badania diagnostyczne	232
Zasady rozpoznawania astmy oskrzelowej	233
Leczenie	233
Mukowiscydoza	234
Objawy kliniczne	235
Badania diagnostyczne	236
Leczenie	236
Choroby opłucnej	237
Krwawienie z układu oddechowego	237
Aerozoloterapia w chorobach układu oddechowego u dzieci	238
<i>Jerzy Alkiewicz</i>	
Rehabilitacja układu oddechowego u dzieci	244
<i>Jerzy Alkiewicz</i>	
Drenaż oskrzeli	245
Nauka efektywnego kaszlu	248
Ćwiczenia wspomagające wydalanie wydzieliny	249
Ćwiczenia zwiększające ruchomość klatki piersiowej	249
Ćwiczenia ogólnousprawniające dla dzieci	250
Ćwiczenia ogólnousprawniające dla dzieci starszych	250
14. Układ krążenia	253
<i>Wanda Kawalec, Krystyna Kubicka, Jerzy Stańczyk</i>	
Choroby układu krążenia	253
<i>Wanda Kawalec, Krystyna Kubicka</i>	
Objawy chorób układu krążenia u dzieci	253
Wywiady	253
Objawy kliniczne	253

Badania diagnostyczne	255
Wady wrodzone serca	258
Ubytek przegrody międzyprzedsionkowej	259
Ubytek przegrody międzykomorowej	260
Ubytek przegrody przedsionkowo-komorowej/kanal przedsionkowo- -komorowy	262
Przetrwały przewod tętniczy	263
Tetralogia Fallota	264
Atrezja zastawki tętnicy płucnej bez ubytku przegrody międzykomorowej . .	266
Atrezja zastawki trójdzielnej	267
Przełożenie wielkich pni tętniczych	268
Całkowity nieprawidłowy płucny spływ żylny	270
Zespół hipoplazji lewego serca	271
Zwężenie zastawki tętnicy płucnej	271
Koarktacja aorty	272
Zwężenie zastawki aorty	273
Choroby mięśnia sercowego	274
Zapalenie mięśnia sercowego	274
Kardiomiopatie	275
Choroba Kawasaki	277
Niewydolność serca	278
Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia	279
Metody diagnostyczne	279
Częstoskurcz napadowy nadkomorowy	281
Komorowe zaburzenia rytmu	283
Zespół wydłużonego QT	284
Blok przedsionkowo-komorowy	285
Omdlenia	287
Infekcyjne zapalenia wsierdza	288
Zapalenia osierdza	289
Echokardiografia płodowa	290
<i>Jerzy Stańczyk</i>	
Nadciśnienie tętnicze u dzieci i młodzieży	291
<i>Jerzy Stańczyk</i>	
Pomiar ciśnienia tętniczego u dzieci	291
Częstość występowania nadciśnienia tętniczego u dzieci	292
Klasyfikacja nadciśnienia tętniczego	292
Nadciśnienie tętnicze samoistne	293
Nadciśnienie tętnicze wtórne	293
Rozpoznanie nadciśnienia tętniczego u dzieci	293
Przebieg kliniczny nadciśnienia tętniczego	295
Leczenie nadciśnienia tętniczego	295
Leczenie farmakologiczne	296

15. Przewód pokarmowy, wątroba i trzustka	297
<i>Jerzy Socha, Józef Ryżko</i>	
Choroby przewodu pokarmowego, wątroby i trzustki	297
<i>Jerzy Socha</i>	
Choroby przewodu pokarmowego	297
Dysfagia (trudności w połykaniu)	298
Wymioty	298
Refluks żołądkowo-przełykowy	298
Ostra biegunka	301
Biegunka przewlekła	303
Wrzodziejące zapalenie jelita grubego	309
Choroba wrzodowa	311
Zaparcia	314
Choroby trzustki	317
Mukowiscydoza	318
Ostre zapalenie trzustki	321
Przewlekłe zapalenie trzustki	322
Choroby wątroby	323
Żółtaczką	323
Ostra niewydolność wątroby	329
Przewlekła niewydolność wątroby	330
Bóle brzucha, jelito nadwrażliwe	335
<i>Józef Ryżko</i>	
Bóle brzucha	335
Charakterystyka bólów brzucha	335
Czynnościowe bóle brzucha	336
Zespół drażliwego jelita	337
16. Hematologia i onkologia	340
<i>Jacek Wachowiak, Małgorzata Kaczmarek-Kanold</i>	
Hematologia i onkologia dziecięca	340
Nierozrostowe choroby układu krwiotwórczego	340
Niedokrwistości	340
Skazy krwotoczne	349
Choroby rozrostowe	353
Rozrostowe choroby układu krwiotwórczego	354
Guzy lite	362
17. Układ moczowy	369
<i>Jacek Zachwieja</i>	
Choroby układu moczowego u dzieci	369
Objawy chorób nerek	369
Badania diagnostyczne i laboratoryjne	371
Badanie ogólne moczu	371

Ocena wielkości przesączania kłębuszkowego	372
Pozostałe testy czynnościowe	372
Badania serologiczne	373
Przeciwciała antywirusowe	374
Przeciwciała antybakteryjne	374
Przeciwciała przeciw błonie podstawnej kłębuszka nerkowego	375
Przeciwciała przeciwjądrowe	375
Przeciwciała przeciw niciom DNA	375
Przeciwciała przeciwhistonowe	375
Krążące kompleksy immunologiczne	376
Ultrasonografia	377
Badania radiologiczne	377
Biopsja nerki	378
Wady wrodzone układu moczowego	379
Zakażenie układu moczowego	379
Objawy kliniczne zakażenia układu moczowego	381
Leczenie zakażenia układu moczowego	382
Kamica układu moczowego	383
Zespół nerczycowy	384
Patogeneza i obraz kliniczny	384
Leczenie zespołu nerczycowego	385
Leczenie hiperlipidemii	388
Ostra i przewlekła niewydolność nerek	389
Ostra niewydolność nerek	389
Przewlekła niewydolność nerek	391
Leczenie dietetyczne w przewlekłych chorobach nerek	392
Dieta w kłębuszkowym zapaleniu nerek	392
Dieta w kamicy układu moczowego	393
Dieta w niewydolności nerek	394
Monitorowanie sposobu odżywiania	394
18. Wolne rodniki tlenowe	396
<i>Jacek Zachwieja</i>	
Wolne rodniki	396
Wolne rodniki w medycynie	396
Cytotoksyczność wolnych rodników tlenowych	399
Peroxysydacja lipidów, białek i kwasów nukleinowych	399
Antyoksydanty – systemy obronne ustroju	400
19. Wybrane zagadnienia neurologii dziecięcej	402
<i>Wojciech Szurzewski, Małgorzata Zgorzalewicz</i>	
Choroby układu nerwowego u dzieci	402
<i>Wojciech Szurzewski</i>	
Mózgowe porażenie dziecięce	402
Obraz kliniczny mózgowego porażenia dziecięcego	404

Padaczka wieku dziecięcego	407
Drgawki gorączkowe	410
Neurozakażenia	412
Zawroty głowy u dzieci	420
<i>Małgorzata Zgorzalewicz</i>	
Zawroty głowy układowe i nieukładowe	420
Zawroty głowy obiektywne i subiektywne	421
Współistniejące objawy kliniczne	421
Diagnostyka kliniczna	423
Leczenie	423
20. Endokrynologia dziecięca	425
<i>Marek Niedziela, Ewa Małecka-Tendera, Andrzej Lewiński, Barbara Jarząb, Bogusław Pawlaczyk, Elżbieta Pawlaczyk-Wróblewska, Eugeniusz Korman</i>	
Endokrynologia dziecięca	425
Wprowadzenie do endokrynologii	425
<i>Marek Niedziela</i>	
Układ podwzgórzowo-przysadkowy	426
<i>Ewa Małecka-Tendera</i>	
Hormony przedniego płata przysadki	428
Hormony tylnego płata przysadki	435
Zaburzenia zrastania	437
<i>Marek Niedziela</i>	
Niskorosłość	438
Wzrost nadmierny	440
Choroby tarczycy u dzieci	440
<i>Andrzej Lewiński</i>	
Zarys anatomii i fizjologii gruczołu tarczowego	440
Wole rozlane nietoksyczne (obojętne)	443
Wole guzkowe nietoksyczne	444
Nadczynność tarczycy	445
Niedoczynność tarczycy	448
Zapalenia tarczycy	449
Nowotwory tarczycy u dzieci	450
<i>Barbara Jarząb</i>	
Typy histologiczne raka tarczycy	451
Leczenie operacyjne	452
Leczenie jodem promieniotwórczym	454
Bezpieczeństwo leczenia raka tarczycy jodem promieniotwórczym	456
Przytarczyce, kora nadnerczy	457
<i>Bogusław Pawlaczyk</i>	
Przytarczyce	457
Kora nadnerczy	459
Rdzeń nadnerczy	471
<i>Bogusław Pawlaczyk, Elżbieta Pawlaczyk-Wróblewska</i>	

Pierwotne choroby rdzenia nadnerczy	472
Zaburzenia płciowe	474
<i>Bogusław Pawlaczyk</i>	
Zespół Turnera	475
Zespół Klinefeltera	477
Brak jąder	478
Obojnactwo	479
Przedwczesne dojrzewanie płciowe	479
Ginekomastia	483
Niezapłodzone jądro	483
Zaburzenia wielogruzołowe	484
<i>Bogusław Pawlaczyk</i>	
Cukrzyca	487
<i>Eugeniusz Korman</i>	
21. Układowe choroby tkanki łącznej	498
<i>Anna Orzeszko-Spaczyńska</i>	
Zapalne układowe choroby tkanki łącznej u dzieci	498
Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (MIZS)	498
Młodzieńczy toczень rumieniowaty układowy (MTRU)	503
Zespół tocznia noworodkowego	505
Zespół antyfosfolipidowy (APS)	506
Młodzieńcze zapalenie skórno-mięśniowe (ZSM)	507
Twardzina wieku rozwojowego	508
Mieszana choroba układu tkanki łącznej (MChUTŁ)	512
Zespoły nakładania układowych chorób tkanki łącznej (ZNUChTŁ)	513
Młodzieńcze zapalne spondyloartropatie	515
Nieodróżniona choroba tkanki łącznej	517
Układowe zapalenia naczyń u dzieci	518
Olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic	519
Choroba Takayasu	520
Guzkowe zapalenie tętnic – postać makroskopowa	520
Choroba Kawasaki (limfadenopatia śluzówkowo-skórna)	521
Ziarniniak Wegenera	521
Zespół Churga-Straussa (alergiczne zapalenie naczyń i ziarniniakowatość)	522
Guzkowe zapalenie tętnic – postać mikroskopowa	523
Zespół Schönleina-Henocha	523
Gorączka reumatyczna (GR)	524
22. Osteoporoza	527
<i>Danuta Chlebna-Sokół</i>	
Osteoporoza u dzieci i młodzieży	527

23. Choroby zakaźne	531
<i>Jacek Wysocki, Krystyna Dorywalska-Głuszek, Krystyna Alkiewicz</i>	
Choroby zakaźne, szczepienia, HIV	531
<i>Jacek Wysocki</i>	
Wyjaśnienie podstawowych pojęć	531
Diagnostyka chorób zakaźnych	534
Zakażenia wirusowe	535
Wirusy z rodziny <i>Herpes</i>	535
Zakażenie wirusami opryszczki	535
Ospa wietrzna	538
Półpasiec	539
Cytomegalia	540
Zakażenie wirusem Epsteina-Barr	541
Gorączka trzydniowa (rumień nagły)	542
Wirusowe choroby dróg oddechowych	543
Inne choroby o etiologii wirusowej	545
Wirusowe zapalenia wątroby	550
Zakażenie wirusami ROTA	552
Zakażenie ludzkim wirusem upośledzenia odporności	553
Zakażenia bakteryjne	554
Krzusiec	554
Zakażenia paciorkowcowe	555
Zakażenia gronkowcowe	556
Bakteryjne zatrucia pokarmowe	557
Borelioza z Lyme (krętkowica kleszczowa)	558
Szczepienia ochronne	559
Choroby wywołane przez pasożyty	563
Owsica	563
Giardiaza (lamblioza)	564
Glistnica	565
Toksokaroza	566
Tasiemczyce	566
Toksoplazmoza	567
Choroby pasożytnicze skóry	569
Świerzb	569
Wszawica	569
Gruźlica u dzieci i młodzieży	570
<i>Krystyna Dorywalska-Głuszek</i>	
Choroby skóry – wybrane zagadnienia	573
<i>Krystyna Alkiewicz</i>	
Grzybice skóry	573
Grzybica strzygąca	574
Drożdżyce	576
Choroby alergiczne skóry	577
Atopowe zapalenie skóry	577

24. Układ odpornościowy	580
<i>Jan Sikora</i>	
Układ odpornościowy i jego zaburzenia	580
Wprowadzenie do układu odpornościowego	580
Komórki układu odpornościowego	581
Centralne (pierwotne) narządy limfatyczne	583
Obwodowe (wtórne) narządy limfatyczne	583
Rozpuszczalne mediatory odporności	584
Wybrane mechanizmy efektorowe odpowiedzi immunologicznej	586
Pierwotne niedobory odporności	587
Niedobory odporności z przewagą zaburzeń biosyntezy przeciwciał	588
Niedobory odporności z przewagą zaburzeń czynności limfocytów T	590
Niedobory odporności o charakterze mieszanym	590
Niedobory składowych odporności nieswoistej związane z zaburzeniami komórek żernych	593
Niedobory odporności związane ze składnikami dopełniacza	595
Wtórne niedobory odporności	595
Zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS)	596
 25. Okulistyka dziecięca	600
<i>Bogdan Miśkowiak, Krystyna Pecold, Anna Gotz-Więckowska</i>	
Metody oceny procesu widzenia u dzieci i młodzieży	600
<i>Bogdan Miśkowiak</i>	
Badania przesiewowe procesu widzenia	600
Badanie ostrości wzroku do dali	601
Badanie ostrości wzroku do blizy	602
Badanie astygmatyzmu	602
Widzenie barw i metody jego oceny	602
Tablice pseudoizochromatyczne Ishihary	602
Testy Farnswortha	602
Zaburzenia widzenia barw	603
Widzenie obuoczne	603
Ocena ustawienia i ruchomości gałek ocznych	604
Test odbicia światła na rogówkach (test Hirschberga)	604
Test naprzemiennego zasłaniania oczu (cover test)	604
Badanie obuocznego widzenia synaptoforem	604
Test widzenia stereoskopowego (test Titmus – test muchy)	605
Testery widzenia	605
Choroby oczu u dzieci	606
<i>Krystyna Pecold, Anna Gotz-Więckowska</i>	
Badanie okulistyczne niemowlęcia i małego dziecka	606
Choroby układu ochronnego oka	606
Choroba zezowa	607
Choroby soczewki	608
Jaskra dziecięca i młodzieńcza	609

Choroby naczyń i siatkówki	609
Nerw wzrokowy	610
Guzy narządu wzroku	611
Urazy narządu wzroku	611
26. Laryngologia	612
<i>Andrzej Obrębowski</i>	
Laryngologia dziecięca	612
Stany zapalne	612
Ostre zapalenie ucha środkowego	612
Przewlekłe zapalenie ucha środkowego	613
Przewlekłe wysiękowe zapalenie ucha środkowego	614
Ostre podgłośniałe zapalenie krtani (pseudokrup)	615
Zapalenie nagłośni	615
Angina	616
Niedosłuch	616
Ciała obce	619
27. Stany zagrożenia życia	620
<i>Tadeusz Szreter</i>	
Postępowanie w stanach zagrożenia życia	620
Stan zagrożenia życia	620
Intensywna terapia	622
Wyniki leczenia	624
Profilaktyka	624
Szkolenie społeczeństwa	624
Szkolenie personelu fachowego	624
Przyczyny stanów zagrożenia życia u dzieci	625
Wstrząs	625
Ostra niewydolność oddechowa	629
Niewydolność krążenia	630
Utrata przytomności	631
Stan drgawkowy	632
Ciała obce	633
Niedotlenienie	634
Zmiany ciepłoty ciała	635
Zatrucia	635
Podsumowanie	639
28. Nowoczesne techniki obrazowania	641
<i>Ryszard Baranowski, Włodzimierz Paprzycki, Piotr Lass</i>	
USG z dopplerem w pediatrii	641
<i>Ryszard Baranowski</i>	

Tomografia komputerowa i tomografia rezonansu magnetycznego – metody obrazowe	651
<i>Włodzimierz Paprzycki</i>	
Tomografia komputerowa (KT)	651
Tomografia rezonansu magnetycznego (MR)	655
Radioizotopowa diagnostyka i terapia w pediatrii	659
<i>Piotr Lass</i>	
Obrazowa diagnostyka radioizotopowa	659
Badania radioizotopowe w pediatrii	660
Terapia radioizotopowa	661
Uwagi praktyczne	661
Przygotowanie pacjenta	661
Ochrona radiologiczna pacjenta i personelu	662
Skorowidz	663